

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ
Y
REDACCIÓ
CARRÉ NOU DE S. FRANCESCH
núm. 27, pis 2.^{on}
BARCELONA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LLITERARI.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.
FORA DE BARCELONA
cada trimestre
ESPANYA, 8 rals.
CUBA Y PUERTORICO, 16.
ESTRANGER, 18.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

L' INCENSER.

Barcelona té un escut; y l' Ajuntament no vol ser menos que Barcelona: vol un escut també.

Vol un escut per parar los cops de la premsa independent; vol tenir lo dret de discutir punt per punt y pèl per pèl tots los càrrechs que se l' hi dirigeixin; perque 'l senyor Fontrodona qu' es un home de calma y de patxorra, al últim l' ha perduda. Ja 'u hi dit: las punxadas d' agulla 'l molestan, y de totas las passadas vol un escut.

L' escut de Barcelona té dugas créus y las quatre barras repetidas.

L' escut del Ajuntament tindrà també dugas créus, la de 'n Duran y la de 'n Pelfort; y en quan a barras, ja 'u sab tothom: los nostres concejals no 's paran en barras, perque tenen una barrat...

Lo projecte es molt senzill.

No en vá Barcelona es la ciutat dels comptes (sense contarhi aquells que costan tant de cobrar.)

Actualment s' ha presentat un altre comte, 'l comte de Casa fiel y, representant de l' aristocracia, s' ha dirigit al adroguer Iglesias, al sastre Catalá y a tots los menestrals del nostre Ajuntament, s' ha postrat als seus péus y 'ls hi ha dit:

—Aquí teniu la noblesa a la vostra disposició. Manéu. Jo tracto de fundar un diari, y necessito que 'm donéu l' exclussiva dels vostres anuncis. Tots los demés periódichs no 'ls haurán de rebre; jo sol podré publicarlos... y d' aquest modo, no més que ab los interessats en veure'ls, tinch la suscripció assegurada. Consti que jo soch un comte que m' hi fet molt bé 'ls meus comptes.

Y la comissió segona l' hi ha dit:

—Home, 'l sistema 'ns agrada; pero no n' hi há prou ab que publiqui 'ls anuncis: es necessari que llegeixi tota la premsa diaria y s' enteri de lo que 'ls demés periódichs diuen respecte a l' Ajuntament, a fi de rectificarho.

Y 'l comte ha respost:

—No hi tinch cap inconvenient; pero l' incens vá una mica car, vol dir que seria necessari que se 'n recordessin.

—Y la comissió segona ha replicat:

—Naturalment, miri de tant en tant l' indemnisarém. Aixó ho deixarem aixís una mica a las foscas aquí al dictámen; pero no dupli que encare que aquí quedi a las foscas, per vosté hi haurá llum.

—¡Magnífich, y tirém avant!

Aquestos son los tractes, y per més que tothom s' ha esbarat, y per més que tots los periódichs, fins lo *Brusi*, s' han tirat a sobre del pensament, la cosa sembla que passa endavant, y 'l comte está decidit a defensar als menestrals, cobrant a tant per ratlla.

Los concejals, per la seva part, augmentant una mica la partida que 's gastan per *bolados*, ab los diners de

Barcelona tindrán qui 'ls alabi, sense que 'ls costi un quarto de la seva butxaca.

Jo no més tinch por pèl senyor Fontrodona. Si aré que ningú l' alaba ja no cab dintre de la pell, figurinse que succehirá demà que tot un comte comensi a tirarli requiebros!...

¡Ay, pobre senyor!... ¡Me sembla que revental!

Perque ab aquest ditxós periódich succehirá una cosa.

Un dia sortirém nosaltres y dirém per exemple que al senyor Fontrodona las calsas l' hi curtejan.

Y com que 'l comte de Casa fiel está encarregat de totas las rectificacions, dirá:

«Los pantalones del señor Fontrodona están perfectamente confeccionados. Sólo la malicia de algun chusco de mala ley puede haber informado mal a nuestro querido colega. Para convencerle del error en que está, trasladaremos la pintoresca frase que ayer pronunció el experto sastre señor Catalá:—«Lo senyor Fontrodona porta las calsas de la majoria.»

»Ya lo vé el colega: siendo de toda la mayoría, no pueden ser cortos los pantalones del Sr. Fontrodona.»

Un altre dia dirém que 'l senyor Alier després de sostenir una idea vá defensarse en retirada.

Y 'l senyor comte replicará:

«No es cierto que el señor Alier se retirara del salon. Conste que si se retiró fué para ir a evacuar una diligencia personalísima, y que regresó enseguida a su sitio.

»Hombres como el señor Alier están expuestos a las mismas necesidades que los demás mortales, y al fin y al cabo es muy discutible la diferencia que se pretende establecer entre el salon de 100 y el número 100. Ambos sitios tienen un comun... denominador.»

Parlant de alguna discussió, dirá 'l *Diluvi*:

«El señor Batllori se descompuso.»

Y responderá 'l comte:

«¡Descomponerse! ¿Qué significa descomponerse? Para que pueda haber descomposicion, es menester que haya habido composicion previa. ¿Y quién le ha dicho al *Diluvi* que haya composicion en el señor Batllori? El señor Batllori es una naturaleza simple. Que conste.»

Un periódich, parlant del cos de consums, dirá:

«L' un dia se 'n van a la redacció de un diari y amensan al Director; l' altre dia sense més ni més disparan lo revólver sobre un pacífich transeunt.»

Rectificació del comte:

«Y qué bien dijo el poeta:

«Todo es segun el color del cristal con que se mira.»

»Así se interpreta en este país el celo de los guardas de consumos. Conste que los guardas de consumos cumplieron con su deber. Al fin y al cabo el periódico atropellado es ilegal; y la persona, objeto de un dispa-

ro, es ilegal tambien, cómo que había sido concejal republicano!...

»De modo que siendo todo lo ilegal una especie de contrabando, y estando destinados los guardas de consumos a perseguir a los matuteros, así sean políticos como en especie, resulta que han cumplido con su deber extricto, a pesar de los enemigos de la sociedad y del sosiego público.»

Y aixís s' anirà expressant sempre y en totas las ocsions aquest maese Langostino de l' Ajuntament actual. Jo en nom dels periódichs satírichs protesto ab la mateixa energia que ha protestat en *Brusi* en nom dels periódichs serios. Aixó es fernos una competencia desastrosa.

Encare que 'l periódich que intenta fundar l' Ajuntament ab los diners de Barcelona, no será pas per fer riure, sino per riure's del públich.

Será l' órgano de un Ajuntament que a falta de parroquians, ell mateix s' alaba.

P. DEL O.

UNA CAUSA CÉLEBRE.

Un mosso que 's deya Salvador servia a Fransa a una familia de pagessos: aquestos n' estavan molt contents y ell estava contentíssim dels seus amos.

Un dia 'l mosso vá desapareixe, y 'l jutgat vá instruir diligencias.

Vá saberse per declaració de una altre mosso, company del primer, que a n' aquest se l' hi havia mort una tia, deixantli, lo que per ell, pobret, era una fortuna: cosa de un miler de duros.

Una criatura de uns sis ó set anys, aixó també vá saberse, a l' estudi havia dit a un altre noy, que 'ls seus pares havian mort a n' en Salvador.

Lo jutge ja 'n vá tenir prou, pera forjarse una historia complerta.

«Aquest mosso, vá dirse, havia heretat: la codicia es lo móvil de molts delictes, y per apoderarse de l' herencia del pobre xicot, los seus amos l' han mort. Tot se descubrirá.»

Aquell dia mateix una parella de gendarmes vá presentarse a la masia a agafar a marit y muller, presunts autor del assassinat.

Las diligencias van prosseguir ab molta activitat. Vá ferse un registre a la casa: s' hi vá trobar la cantitat de mil duros. ¿Volen un indici més terrible?

—De qui eran aquests diners? vá preguntarlos lo jutge.

—Eran del mosso, contestaren l' un y l' altre.

—Es a dir, que confesséu?..

—No confessém res: lo mosso ha desaparecut, y nosaltres l' hi guardavam aquests diners; son seus y 'ls hi hauriam tornat...

Lo jutge estarrufava 'l nás.

Allà al Liceo, per exemple, 'ls actors vesteixen ab propietat, y aixó es una cosa de mal veure.
La qüestió es que la gent s' acostumi á contemplar armats y sayons com los que anavan diumenje passat á la professó de Sant Francisco.
Al véurels ab un samalé per compte de llansa y al contemplar als sayons vestits de moro ab turbant y cimitarra, no hi havia més que preguntarlos:
—Noys ¿qui 'us ha armat?

A Valencia ha mort D. Vicents Boix, cronista de la Ciutat, y l' Ajuntament vá acordar enterrarlo en lo Panteon del municipi.
Segons lo registre havia de haverhi un cert número de sepulturas en aquest panteon completament vuidas, y no obstant ván trobarse totes plenas de cadáveres, dels quals s' ignorava la procedencia.
Es tot lo que 'ns faltava veure en aquest país.
Arribar á defraudarse las sepulturas!..

En la sessió del Ajuntament, últimament celebrada, vá descubrirse una cosa important.
Un dels carrers de las hortas de Sant Bertran ha sigut batejat ab lo nom del nostre regidor de més bulto.
Ja 'u saben: se titula carrer de Fontrodona.
Es lo que 'ns faltava. ¿No voléu Fontrodona? Pues tindrén Fontrodona tota la vidal!

Sembla que 'ls jesuitas han demanat permís per obrir á Espanya 11 casas.
Son pocas.
Al menos n' hi hauria de haber 13, perque resultés una dotzena de frare.

Ja ha sortir lo vapor Genil cap á las islas de Nova Bretanya, enduhentse 'n un cargament d' armas y de carn humana. Una trentena de infelissos se 'n ván á buscar fortuna.
La nota dels barcos que vá publicarse deya: «Ha salido el vapor Genil, con efectos.»
Es á dir: los contractats ja no son homes, son efectos. Com que no ván costar més que dos duros!..

La tracta dels negres está prohibida. En cambi la tracta dels blancs está permesa aquí á Espanya.
Ab molta rahò vá dir en Dumas:—«L' Africa comensa als Pirineus.»
Pero hi ha que anyadir una cosa; y es que Barcelona ja 's troba més avall que l' imperi de Marruecos: Barcelona está en plena costa de Guinea.

La grossa de Madrid vá tocar al número 442 corresponent á la administració de Gracia.
Com qu' era un número baix, ningú vá volerlo, y are resulta que la grossa l' ha treta 'l govern.
Aquesta es massa grossa.

Una carta de Barcelona al carrer de Provensa, en lo cantó que correspon á la vila de Gracia, costa un ral.
En cambi una carta de Barcelona á Lisboa no costa més que 10 céntims de pesseta.
Si volen introduhir una economia en la correspondencia, envihin, donchs, las cartas á Lisboa y que desde allá las remetin al seu destino. No 'ls costará més que deu céntims de Barcelona á Lisboa y altres deu de Lisboa á Espanya, la carta s' haurá passejat molt y vostés s' estolviarán cinch céntims de pesseta.
Vels'hi aquí lo que ocasiona 'l sistema de dictar disposicions ab los peus.

Lutxa del bisbe y 'ls rectors de las parroquias:
Cada hù d' aquests, segons sembla, tè la seva tarifa especial per portar ánimas al cel, y lo que á l' una parroquia val un duro á l' altre 'n val tres.
Lo bisbe ha donat la véu d' alto: ha fet una tarifa que ha de regir á totes las parroquias, la tarifa es més baixa que la més baixa; y sense considerar los capellans que com més barato es un producto més consum hi há, no están per tarifas, y han acudit al arquebisbe de Tarragona.
Nosaltres nos creyam que 'l desinterés y 'l respecte al superior eran la norma dels ministres de Déu.
Tal vegada aixó siga veritat; pero... no 'ls toquin la tarifa!..

A casa de un matalassé del carrer de Ripoll, davant del carrer del Infern, ¡del Infern! arreglavan aquest dia la Vera-Creu per la professó de Sant Francisco.
Un grupo de curiosos ho contemplava.
Un vá dir:
—Professó y matalassé: vaja, tot es qüestió de llana.

FAULA.

LO CABALL Y 'L FORCH.

Hi havia en un camí una gran fanguera.

Per allí un porch passava,
y sense volgué creure á la porquera
en la fanguera entrava
y ab goig s' hi revolcava.
Passa un fogós caball, lo fanch trepitxa
y al porch aquell esquitxa,
sens posarhi, es molt cert mica de compte.
—¿Que 't pensas que perqué ets més llarch de camas,
lo porch esclama prompte,
res tens de respectar?—¿De qué t' esclamas?
lo caball li respon. ¿de qué t' afectas?
¡Vols que 't respecti jo y tú no 't respectas!—
CONRAT ROURE.

QÜENTOS.

Un senyor que havia enviudat ja tres vegadas, acabava de enterrar á la dona número 4.
Com de costum després del enterro, se 'n aná á ca 'l marmolista á encomenar una lápida.
—¡Hola! ¿Vosté per aquí? vá dirli 'l marmolista.
—Si senyor, ja hi portat un' altra dona al cementiri.
—¡Veji quina casualitat! Ahir precisament ne parlavam ab la mèva senyora y deyam: «Sembla que aquell senyor ja 'ns ha olvidat.»

Dos fulanos parlan de un tercer, y un d' ells, diu:
—¿No has observat quinas mans porta tant brutas?
—Naturalment, com que sempre se las posa á la cara!

A una nena la seva mare l' hi compra una nina mol hermosa, y al veure que la reb ab poch entusiasme l' hi pregunta:
—¿Que no t' agrada?
—Si senyora; pero...
—¿Pero qué?
—Vá massa ben vestida.
—¿Y aixó 't sab greu?
—Sí, perque ella semblará la senyora y jo la criada.

Davant del jutje de pau:
—¿Cóm se diu vosté?
—Tomás Calsina y Poch.
—¿Quina professió t' és?
—Soch poeta.
—Aixó no es cap professió.
—Are sí que m' agrada: ¿'l fer versos no es cap professió?
—No senyor.
—Donchs qu' es?
—Una debilitat.

Entre dos amichs; pero molt amichs, tant amichs que lo qu' es del un es del altre:
—Batista: no t' ho puch callar...
—¿Qué hi há?..
—Me sab molt greu; pero..... hi observat que...
—Qué!..
—Res: que per mi, la nostra dona 'ns enganya.

Pregunta de un amich de un metje á n' aquest:
—¿Que vá que no sabs qui vá ser lo primer metje del mon?
—Hipócrates, respon lo doctor.
—Més antich.
—Més antich? Esculapio.
—Més antich encare.
—No 'u sé.
—Vá ser Cain.
—¡Cain!
—Si: perque Cain mató á su hermano Abel.

Va arribar 'l hora del desafio y 'l redactor feya 'l valent.
Van colcarse cada hù al seu puesto, vá ferse la senyal, ván dispararse las pistolas y l' redactor va caure á terra, sense moviment.
Gran espant entre 'ls padrins, creyentse que s' havian descuidat de treure la bala del cartutxo.
Mentres l' adversari fugia, van examinarlo. No tenia cap ferida. Lo metje al últim digué:
—Res, s' ha desmayat.
Y al tornar en si, quan lo director l' hi digué: ¿Y donchs?
—Senyors; no sé que 'ls hi diga, vá respondre. May havia sentit un tiro tant á la vora. M' ha fet un efecte bestial.

Arriba á un hostel després de una llarga caminada un senyor ab lo seu criat.
—¿Qué vol pendre? l' hi pregunta l' hostaler.
—Feume bullir un ou, y ab lo caldo feu sopas pel mèri criat.
—¡Dimontri! diu l' hostaler, ab un ou, sí que serán ben magres.
—¡Teniu rahó: llavors poséuhenhi dos!

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Com l' hi tè hu-tres molt marcat
vá tres quatre D. Baldiri
que á la ff 'l pobre Bernat
tindrà d' anar á presiri.
Mes jo sé qu' es molt total
y ademés noy de segona
y qu' ell haja fet un mal
no podrá dir cap persona.

PAU SALA.

II.

Cantitat es ma primera
y segona consonant,
la tersa portan las donas
en lo vestit y en lo cap.
Au, lliga aquestas tres sílabas
y veurás lo resultat.

PESSIGOLLAS.

ENDEVINALLA.

Hi fet vot de castedat;
més aixó poch se me 'n dona;
búsca'm y 'm veuras clavat
sobre 'l vestit de la dona.

P. M. A.

TRENCA-CLOSCAS.

Amaga 'l cap de canari.
Formar ab aquestas lletras lo títol de un periódich.

DOS AFRICANS.

CONVERSA.

—¿Qué tal Antonet?
—Bè home, y tú?
—Ya se sab; sempre bè.
—¿Qué has vist á la?.....
—¿Quí vols dir?
—La qu' hem dit entre tú y jo.

P. OGNIMOD.

PROBLEMA ARITMÉTICH.

Buscar un número compost de 5 xifras tals que la 1.ª siga igual á la suma de la 3.ª més la 4.ª més la 5.ª, menos la 2.^a
—La 2.ª igual á la 1.ª més la 3.ª més la 4.ª—La 3.ª igual á la 1.ª més la 2.ª, més la 4.ª més la 5.ª, divididas per la suma de la 1.ª y la 4.ª—La 4.ª igual á la 1.ª més la 2.ª divididas per la 5.ª—La 5.ª igual á la 1.ª multiplicada per la 4.ª—Y la suma de totes 5 xifras siga igual á la 5.ª quadruplicada.

FREIXETA PETIT.

ANAGRAMA.

Primer tot y segon tot
poblets son de Barcelona.
Vés lector, busca una estona.

PROMETEO.

GEROGLIFICH.

S I 3
D
D
I
3
S I 3

PARDALET.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª—Car-re-te-ra.
- IDEM 2.ª—Pro-po-sat.
- ENDAVINALLA.—Diners.
- QUADRAT DE PARAULAS.—P A P U
A N I S
P I Ñ A
U S A R
- TRENCA-CLOSCAS.—Cartilaginalgia.
- PROBLEMA.—80 pessas.
- GEROGLIFICH.—Mestressa ¿no véu sobre la tasca las estisoras?

ANUNCI.

MEDICAMENTS DEL DR. WOOM.
NORT-AMERICÁ.

Aixarop lactífich per aumentar la cantitat y calitat de la llei. Interessantíssim per mares y didas.
Aixarop pectoral per curar tota classe de Tos y demás enfermetats del pit.
Aixarop anti-diarreichestomacal per combatir tota classe de diarreas y malalties del ventrell.
Unichs dipòsits en Barcelona, Gener, Petritxol, n.º 2. Jaraberia y Farmacia de Grau Inglada. Rambia de las Flors n.º 1.

Barcelona: Imp. de Luis Tasso, fill, Arch del Teatro, 21 y 23.

DIARI OFICIAL D' AVISOS
 Y ELOGIS DEL AJUNTAMENT
 DE BARCELONA
 per lo Compte de Casa-Fiel.

Las Mis plomas
 d' aigua de moncada
 Los Consums!!!!
 donan molt

Las Listas de
 hasta los morts hi ha
 mirin si sont Legals!!

Molts Viatges a Madrid
 per los interesos de la
 ciutat

La reforma de Barcelona
 del Sr Baixeras y C.
 quem reformara molt

Oh!! Los Empedrats
 aixó son bons Empedrats

Oh!! Los fondos Municipals
 quem son de fondos

Ooh!! Los Dentas!!

Oh!! La Llimpiessa

Oh!! y tant frangal
 a la Galeria
 y la triberis
 etc. etc. etc. etc.
 y las que farem

Are si qu' ho fem molt bè:
 lo nostre diari ho porta.